

DC-1901100202010102 Seat No. _____

M. A. (Sem. I) (CBCS) (W.E.F.-2019) Examination

March - 2022

Sanskrit

(Vedantashastra)

(New Course)

(i) वेदान्तपरिभाषा (प्रत्यक्षपरिच्छेदः)

(ii) पञ्चदशी (प्रकरणम्-१)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना/Instructions :

(१) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

(1) All questions carry equal marks.

(२) કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(2) Answer any five questions.

૧ નીચેના પરિચ્છેદોનો અનુવાદ કરો :

૧૪

1 Translate following paragraphs :

14

(१) નનુ શુક્તૌ રજતસ્ય પ્રતિભાસસમયે પ્રાતિભાસિકસત્ત્વાભ્યુપગમે નેદં રજતમિતિ ત્રૈકાલિકનિષેધજ્ઞાનં ન સ્યાત્ કિન્ત્વિદાનીમ્ ઇદં ન રજમિતિ, ઇદાનીં ઘટઃ શ્યામો નેતિવદિતિચેત્ ન । ન હિ તત્ર રજતત્વાવચ્છિન્નપ્રતિયોગિતાકાભાવો નિષેધધીવિષયઃ, કિન્તુ લૌકિકપારમાર્થિકત્વાવચ્છિન્નપ્રતિયોગિતાકાભાવો નિષેધધીવિષયઃ, કિન્તુ લૌકિકપારમાર્થિકત્વાવચ્છિન્નપ્રાતિભાસિક-રજતપ્રતિયોગિતાકઃ, વ્યધિકરણધર્માવચ્છિન્નપ્રતિયોગિતાકા ભાવાભ્યુપગમાત્ ।

(२) વિશેષણં ચ કાર્યાન્વયિ વ્યાવર્તકમ્ । ઉપાધિશ્ચ કાટર્યાનન્વયી વ્યાવર્તકો વર્તમાનશ્ચ । રૂપવિશિષ્ટો ઘટોઢનિત્ય ઇત્યત્ર રૂપં વિશેષણમ્ । કર્ણશ્કુલ્યવચ્છિન્નં નભઃ શ્રોત્રમિત્યત્ર કર્ણશ્કુલ્યુપાધિઃ । અયમેવોપાધિર્નૈયાયિકૈઃ પરિચાયક ઇત્યુચ્યતે । પ્રકૃતે ચાન્તઃકરણસ્ય જડતયા વિષયભાસકત્વાયોગેન વિષયભાસકચૈતન્યોપધિત્વમ્ । અયં ચ જીવસાક્ષી પ્રત્યાત્મં નાના । એકત્વે મૈત્રાવગતે ચૈત્રસ્યાપ્યનુસન્ધાનપ્રસન્નઃ ।

૨ નીચેની કારિકાઓનો અનુવાદ કરો :

૧૪

2 Translate following Karikas :

14

(१) પરોક્ષં બ્રહ્મવિજ્ઞાનં શાબ્દં દેશિકપૂર્વકમ્ ।

બુદ્ધિપૂર્વકૃતં પાપં કૃત્સનં દહતિ વહ્નિવત્ ॥

(२)	अनादाविह संसारे सञ्चिताः कर्मकोटयः । अनेन विलयं यान्ति शुद्धो धर्मो विवर्धते ॥	
(३)	धर्ममेधमिमं प्राहुः समाधिं योगवित्तमाः । वर्षत्येष यतो धर्मातृधाराः सहस्रशः ॥	
(४)	ध्यातृध्याने परित्यज्य क्रमाद्ध्येयैकगोचरम् । निवातदीपवच्चित्तं समाधिरभिधीयते ॥	
३	संदर्भ सहित समझावो :	१४
3	Explain with reference :	14
	(१) प्रमाकरणं प्रमाणम् ।	
	(२) त्रिविधं चैतन्यं प्रमातृचैतन्यं प्रमाणचैतन्यं विषयचैतन्यं चेति ।	
४	संदर्भ सहित समझावो :	१४
4	Explain with reference :	14
	(१) सत्त्वं रजस्तमश्चास्य गुणा विक्रियते हि तैः ।	
	(२) तामसैर्नोभयं किन्तु वृथायुःक्षपणं भवेत् ।	
५	अद्वैतवेदान्तनी उत्पत्ति अने विकास पर नोंध लखो.	१४
5	Write a note on origin and development of Adwaitavedanta.	14
६	द्वैतवाद अने द्वैतद्वैतवाद पर नोंध लखो.	१४
6	Write note on Dwaitavada and Dwaitadwaitavada.	14
७	‘तानि च प्रमाणानि षट्’ – समझावो.	१४
7	Explain – ‘तानि च प्रमाणानि षट्’.	14
८	प्रकृतिर्द्विविधा च सा । – समझावो.	१४
8	Explain – प्रकृतिर्द्विविधा च सा.	14
९	टूकनोंध लखो :	१४
9	Write short notes :	14
	(१) जाति-उपाधि-समवायखण्डनम् ।	
	(२) प्रत्यक्षभेदाः ।	
१०	टूकनोंध लखो :	१४
10	Write short notes :	14
	(१) सूक्ष्मशरीरम् ।	
	(२) पञ्चीकरणम् ।	